

Olimpiada Republicană la disciplina Economie Aplicată, ediția 2026

Clasa a X-a. Timp acordat: 180 min.

Nr.	Item	Punctaj	
PROBA I. EVALUAREA CUNOȘTIȚELOR TEORETICE ȘI A CAPACITĂȚII DE APLICARE A CONCEPTELOR ECONOMICE			
I. Itemi cu alegere multiplă <i>(Selectare răspuns corect 1 p.; selectare răspuns greșit: -1 p.)</i>			
1.	<p>O firmă decide să introducă o tehnologie nouă pentru a reduce cheltuielile și a-și menține competitivitatea pe piață. Această decizie reflectă:</p> <p>a) comportament adaptat la condițiile pieței; b) lipsa procesului de inovare; c) orientarea spre eficiență economică; d) producția ar fi imposibilă; e) eliminarea completă a riscurilor economice.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
2.	<p>Un elev spune: „Dacă aș avea timp nelimitat, n-aș mai face alegeri.” Din punct de vedere economic:</p> <p>a) penuria timpului determină alegerea; b) timpul este o resursă economică; c) timpul este un bun liber; d) costul de oportunitate dispare mereu; e) economia nu mai este necesară.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
3.	<p>Elena compară două țări: una în care statul decide ce și cât se produce, și alta în care firmele decid liber. Diferența dintre ele se referă la:</p> <p>a) modul de luare a deciziilor economice; b) forma de proprietate asupra resurselor; c) existența nevoilor economice; d) existența consumului; e) dorințele indivizilor.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
4.	<p>Un consumator alege un produs mai scump deoarece reprezintă un brand cunoscut, deși există alternative similare mai ieftine. Aceasta reflectă:</p> <p>a) influența factorilor psihologici; b) comportament perfect rațional bazat pe preț; c) preferințe subiective în decizie; d) absența utilității economice; e) absența rarității bunurilor.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
5.	<p>Creșterea consumului din același bun, într-un interval scurt de timp, determină:</p> <p>a) scăderea utilității marginale; b) creșterea utilității totale; c) creșterea utilității marginale; d) scăderea utilității totale; e) utilitate totală zero.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
6.	<p>Un tânăr deschide o mică firmă de design grafic. Pentru a produce servicii, el utilizează:</p> <p>a) munca proprie și a colaboratorilor; b) echipamente și software; c) nevoi economice; d) bunuri libere; e) doar bani lichizi.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2
7.	Economisirea banilor de către o persoană:	L	L

	a) presupune renunțarea la consumul prezent; b) implică un cost de oportunitate; c) elimină orice risc economic; d) garantează câștiguri viitoare; e) nu există răspuns corect.	0 1 2	0 1 2
8.	Un joc video descărcat online este: a) bun liber; b) bun imaterial; c) bun economic; d) bun fără utilitate; e) bun neutru.	L 0 1 2	L 0 1 2
9.	Un adolescent își dorește în același timp un telefon nou, haine moderne și o vacanță. Această situație ilustrează faptul că nevoile economice: a) dispar după prima satisfacere; b) dispar pentru totdeauna; c) sunt nelimitate pe termen lung; d) sunt limitate de venituri; e) nu influențează alegerile.	L 0 1 2	L 0 1 2
10.	O persoană folosește cardul bancar pentru a cumpăra un bilet online. Această situație arată că: a) banii sunt mijloc de schimb; b) banii facilitează plățile moderne; c) banii sunt mijloc de teaurizare; d) banii lichizi nu mai au valoare; e) schimbul nu mai există.	L 0 1 2	L 0 1 2
II. Itemi de tip Adevărat/Fals <i>(Identificare răspuns corect: 1 p.; argumentare corectă a răspunsului: 1 p.)</i>			
11.	Exploatarea intensivă a resurselor neregenerabile nu are impact asupra generațiilor viitoare. Adevărat / Fals _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
12.	Decizia statului de a reduce finanțarea educației nu afectează utilizarea resurselor umane pe termen lung. Adevărat / Fals _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
13.	Producerea de bunuri pentru consum propriu nu implică activitate economică. Adevărat / Fals _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
14.	Activitatea economică poate genera efecte atât pozitive, cât și negative asupra mediului. Adevărat / Fals _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2

15.	Un bun care are utilitate, dar este disponibil gratuit și în cantități suficiente, este un bun liber. Adevărat / Fals _____ _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2																		
III. Itemi de tip asociere (fiecare asociere corectă: 1 p.)																					
16.	Asociați cauza cu efectul: <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Cauza</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="6">A. Creșterea veniturilor B. Creșterea prețurilor</td> <td>1. Reducerea puterii de cumpărare</td> </tr> <tr> <td>2. Creșterea puterea de cumpărare</td> </tr> <tr> <td>3. Creșterea economisirii</td> </tr> <tr> <td>4. Eliminarea rarității</td> </tr> <tr> <td>5. Amânarea consumului</td> </tr> <tr> <td>6. Dispariția nevoilor</td> </tr> </tbody> </table> <i>Răspuns:</i> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Cauza</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. Creșterea veniturilor</td> <td></td> </tr> <tr> <td>B. Creșterea prețurilor</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Cauza	Efectul	A. Creșterea veniturilor B. Creșterea prețurilor	1. Reducerea puterii de cumpărare	2. Creșterea puterea de cumpărare	3. Creșterea economisirii	4. Eliminarea rarității	5. Amânarea consumului	6. Dispariția nevoilor	Cauza	Efectul	A. Creșterea veniturilor		B. Creșterea prețurilor		L 0 1 2	L 0 1 2			
Cauza	Efectul																				
A. Creșterea veniturilor B. Creșterea prețurilor	1. Reducerea puterii de cumpărare																				
	2. Creșterea puterea de cumpărare																				
	3. Creșterea economisirii																				
	4. Eliminarea rarității																				
	5. Amânarea consumului																				
	6. Dispariția nevoilor																				
Cauza	Efectul																				
A. Creșterea veniturilor																					
B. Creșterea prețurilor																					
17.	Identificați exemplele din lista de mai jos care ilustrează factori de producție. Factori de producție: _____ <ul style="list-style-type: none"> a) laptopul utilizat de un elev pentru studiu; b) serverele IT ale unei companii de telecomunicații; c) creativitatea unei eleve la elaborarea temei pentru acasă; d) terenul pe care este amplasată fabrica; e) cafeaua consumată dimineața de un angajat. 	L 0 1 2	L 0 1 2																		
18.	Asociați deciziile financiare cu efectele lor reale: <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Decizia financiară</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. Economisirea constantă</td> <td>1. Stabilitate financiară</td> </tr> <tr> <td>B. Cheltuirea întregului venit</td> <td>2. Creșterea nivelului de trai</td> </tr> <tr> <td>C. Planificarea cheltuielilor</td> <td>3. Creșterea riscului</td> </tr> <tr> <td>D. Achiziții impulsive</td> <td>4. Dezechilibru bugetar</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Creșterea veniturilor</td> </tr> </tbody> </table> <i>Răspuns:</i> <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Decizia financiară</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Decizia financiară	Efectul	A. Economisirea constantă	1. Stabilitate financiară	B. Cheltuirea întregului venit	2. Creșterea nivelului de trai	C. Planificarea cheltuielilor	3. Creșterea riscului	D. Achiziții impulsive	4. Dezechilibru bugetar		5. Creșterea veniturilor	Decizia financiară	Efectul					L 0 1 2	L 0 1 2
Decizia financiară	Efectul																				
A. Economisirea constantă	1. Stabilitate financiară																				
B. Cheltuirea întregului venit	2. Creșterea nivelului de trai																				
C. Planificarea cheltuielilor	3. Creșterea riscului																				
D. Achiziții impulsive	4. Dezechilibru bugetar																				
	5. Creșterea veniturilor																				
Decizia financiară	Efectul																				
19.	Asociați resursele cu utilizarea lor economică. <table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="width: 40%;">Resurse</th> <th>Utilizare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. Forța de muncă utilizată</td> <td>1. Contribuie direct la producerea bunurilor</td> </tr> <tr> <td>B. Teren agricol cultivat</td> <td>2. Este disponibil/ă fără restricții</td> </tr> <tr> <td>C. Bani</td> <td>3. Facilitează schimbul economic</td> </tr> <tr> <td>D. Salariul primit de un angajat</td> <td>4. Este capital fix</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Este bun liber</td> </tr> </tbody> </table>	Resurse	Utilizare	A. Forța de muncă utilizată	1. Contribuie direct la producerea bunurilor	B. Teren agricol cultivat	2. Este disponibil/ă fără restricții	C. Bani	3. Facilitează schimbul economic	D. Salariul primit de un angajat	4. Este capital fix		5. Este bun liber	L 0 1 2	L 0 1 2						
Resurse	Utilizare																				
A. Forța de muncă utilizată	1. Contribuie direct la producerea bunurilor																				
B. Teren agricol cultivat	2. Este disponibil/ă fără restricții																				
C. Bani	3. Facilitează schimbul economic																				
D. Salariul primit de un angajat	4. Este capital fix																				
	5. Este bun liber																				

	<p><i>Răspuns:</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Resurse</th> <th>Utilizare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Resurse	Utilizare																		
Resurse	Utilizare																				
20.	<p>Asociați deciziile economice cu efectele lor reale.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Decizia economică</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A. Alegerea unui produs mai ieftin, dar cu durată scurtă de utilizare</td> <td>1. Reducerea costurilor pe termen lung</td> </tr> <tr> <td>B. Alegerea unui produs mai scump, dar cu durată îndelungată de utilizare</td> <td>2. Creșterea eficienței consumului</td> </tr> <tr> <td>C. Reducerea cheltuielilor prin eliminarea produselor necesare</td> <td>3. Scăderea utilității totale</td> </tr> <tr> <td>D. Alegerea unui produs pe baza preferințelor de moment, fără analiză</td> <td>4. Creșterea utilității totale</td> </tr> <tr> <td></td> <td>5. Economie imediată</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Răspuns</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Decizia economică</th> <th>Efectul</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Decizia economică	Efectul	A. Alegerea unui produs mai ieftin, dar cu durată scurtă de utilizare	1. Reducerea costurilor pe termen lung	B. Alegerea unui produs mai scump, dar cu durată îndelungată de utilizare	2. Creșterea eficienței consumului	C. Reducerea cheltuielilor prin eliminarea produselor necesare	3. Scăderea utilității totale	D. Alegerea unui produs pe baza preferințelor de moment, fără analiză	4. Creșterea utilității totale		5. Economie imediată	Decizia economică	Efectul					L 0 1 2	L 0 1 2
Decizia economică	Efectul																				
A. Alegerea unui produs mai ieftin, dar cu durată scurtă de utilizare	1. Reducerea costurilor pe termen lung																				
B. Alegerea unui produs mai scump, dar cu durată îndelungată de utilizare	2. Creșterea eficienței consumului																				
C. Reducerea cheltuielilor prin eliminarea produselor necesare	3. Scăderea utilității totale																				
D. Alegerea unui produs pe baza preferințelor de moment, fără analiză	4. Creșterea utilității totale																				
	5. Economie imediată																				
Decizia economică	Efectul																				
21.	<p>Selectați exemplele care ilustrează utilitatea marginală.</p> <p>Utilitatea marginală: _____</p> <ol style="list-style-type: none"> satisfația totală pe care o oferă telefonul după o zi întreagă de utilizare; satisfația resimțită atunci când folosești pentru prima dată o aplicație nouă pe telefon; faptul că fiecare utilizare suplimentară a telefonului aduce o satisfacție mai mică decât precedentă; satisfația oferită de ultima utilizare a telefonului înainte de a-l lăsa deoparte; impresia generală despre cât de util este telefonul în viața de zi cu zi. 	L 0 1 2	L 0 1 2																		
IV. Probleme aplicative																					
22.	<p>Problema 1. Cost de oportunitate și alegere</p> <p>Un elev dispune de 30 de unități de timp pe săptămână pentru activități suplimentare. El poate alege între:</p> <ul style="list-style-type: none"> pregătire la matematică (2 unități timp / ședință) participare la un club (3 unități timp / activitate) <p>Elevul decide să participe la 10 activități de club.</p> <p>Sarcini de lucru (arătați calculul și răspunsul pentru fiecare sarcină):</p> <ol style="list-style-type: none"> Determinați timpul total utilizat pentru activitățile alese. Calculați numărul maxim de ședințe de matematică la care renunță. Determinați costul de oportunitate al unei activități de club. <p>1. Calcul _____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6																		

	<p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		
23.	<p>Problema 2. Buget personal și economisire</p> <p>Un elev are un venit lunar de 1000 lei. Cheltuielile sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 400 lei – necesități de bază; • 200 lei – transport și educație; • restul – consum sau economii. <p>Elevul decide să economisească 25% din venitul total.</p> <p>Sarcini de lucru (arătați calculul și răspunsul pentru fiecare sarcină):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Determinați suma economisită. 2. Calculați suma disponibilă pentru consum după economisire. 3. Explicați, pe baza rezultatului, importanța economisirii pentru stabilitatea financiară. <p>1.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3.</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
24.	<p>Problema 3. Ajustarea venitului pentru menținerea consumului inițial</p> <p>Un consumator rațional, în situația de echilibru, cumpără 50 de unități de bun X la prețul de 5 u.m. și 60 unități de bun Y la prețul de 20 u.m. În timp, prețul bunului X se va majora de 2 ori, iar prețul bunurilor Y va crește până la 30 u.m.</p>	L 0 1 2	L 0 1 2

	<p>Sarcini de lucru:</p> <p>1. Determinați venitul consumatorului în situația de echilibru.</p> <p>2. Cum trebuie să se modifice venitul consumatorului pentru a putea achiziționa setul obișnuit de bunuri, după modificarea prețurilor?</p> <p>2. Formulați concluzia problemei.</p> <p>1.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>Calcul _____</p> <p>_____</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>3.</p> <p>Răspuns:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	3	3
		4	4
		5	5
		6	6
PROBA II. EVALUAREA COMPETENȚELOR ANALITICE ȘI DE ARGUMENTARE PRIN STUDIILE DE CAZ			
Studii de caz			
25.	<p>Studiul de caz 1: Alegere economică în condiții de incertitudine</p> <p>Maria, elevă în clasa a X-a, dispune de economii limitate. Ea are trei opțiuni:</p> <p>1. Să cumpere un laptop nou, care îi va îmbunătăți imediat activitatea școlară;</p> <p>2. Să investească într-un curs online, care îi poate aduce beneficii pe termen lung, dar fără garanții;</p> <p>3. Să păstreze banii, pentru a face față unor cheltuieli neprevăzute.</p> <p>În același timp, Maria este influențată de: reduceri temporare la laptop, recomandările prietenilor pentru curs, dorința de siguranță financiară.</p> <p>Sarcini de realizat:</p> <p>1. Identificați problema economică principală din situația descrisă.</p> <p>2. Numiți patru concepte economice vizate în studiu.</p> <p>3. Explicați rolul costului de oportunitate, comparând cel puțin două alternative.</p> <p>4. Formulați o decizie economică argumentată, justificând alegerea.</p> <p>Răspunsuri</p> <p>1.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6
		7	7
		8	8
		9	9
		10	10

	<p>4) _____</p> <p>3. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>4. _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		
26.	<p>Studiul de caz 2: Decizia de specializare și cooperare</p> <p>Doi elevi, Alex și Mihai, pregătesc materiale pentru un proiect școlar. Fiecare poate realiza atât partea de documentare, cât și partea de prezentare, însă cu niveluri diferite de eficiență:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alex lucrează mai rapid la documentare, dar mai lent la prezentare; • Mihai realizează prezentări foarte bune, dar documentarea îi ia mai mult timp. <p>Inițial, fiecare încearcă să își realizeze singur întregul proiect, însă rezultatele sunt modeste și timpul utilizat este mare. Ulterior, iau în considerare posibilitatea de a-și împărți sarcinile și de a colabora.</p> <p>Sarcini de realizat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificați problema economică principală din situația prezentată. 2. Identificați patru concepte economice vizate în studiu. 3. Analizați patru efecte ale specializării și cooperării. 4. Formulați o soluție argumentată. <p>Răspunsuri</p> <p>1.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>2.</p> <p>1) _____</p> <p>2) _____</p> <p>3) _____</p> <p>4) _____</p> <p>3.</p> <p>1) _____</p> <p>_____</p> <p>2) _____</p> <p>_____</p> <p>3) _____</p> <p>_____</p> <p>4) _____</p> <p>_____</p> <p>4.</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
27.	<p>Studiu de caz 3: Decizia în condiții de risc</p> <p>Un elev, Daniel, dorește să utilizeze o sumă de bani economisită. El are două opțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Opțiunea 1:</i> să cumpere materiale pentru a realiza și vinde produse handmade, cu posibilitatea de a obține profit, dar fără garanția vânzării; • <i>Opțiunea 2:</i> să păstreze banii pentru cheltuieli viitoare, evitând riscul pierderii. <p>Daniel este atras de ideea de a obține venituri suplimentare, dar este în același timp preocupat de posibilitatea de a pierde banii investiți.</p> <p>Sarcini de realizat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificați problema economică principală din situația prezentată. 2. Numiți patru concepte economice vizate în studiu. 3. Explicați relația dintre risc și decizia economică, utilizând concepte adecvate. 4. Formulați o decizie argumentată, justificând alegerea în funcție de comportamentul economic rațional. <p>Răspunsuri</p> <p>1.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) _____ 2) _____ 3) _____ 4) _____ <p>3.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>4.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
28.	<p>Studiu de caz 4: Delimitarea bunurilor în economie</p> <p>Într-un oraș, autoritățile locale analizează modul de organizare a mai multor servicii și bunuri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iluminatul stradal este asigurat de primărie și este gratuit pentru toți locuitorii; 	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

2) o parcare din centrul oraşului este administrată de o firmă privată, iar accesul este permis contra cost;	4 5	4 5
3) o bibliotecă publică oferă acces gratuit, dar unele servicii (copiere, imprimare) sunt taxate;	6 7	6 7
4) un teren de sport amenajat de primărie este gratuit, dar devine aglomerat, iar unii utilizatori propun limitarea accesului sau introducerea unei taxe.	8 9	8 9
Autoritățile trebuie să decidă modul de gestionare a acestor bunuri, astfel încât utilizarea lor să fie eficientă și echitabilă.	10	10
Sarcini de realizat:		
1. Identificați problema economică principală din situația prezentată.		
2. Identificați tipul de bun în cele 4 situații.		
3. Explicați rolul statului în aceste situații, utilizând concepte economice adecvate.		
4. Formulați o soluție argumentată pentru utilizarea terenului de sport, justificând alegerea celei mai eficiente opțiuni.		
Răspunsuri		
1. <hr/> <hr/> <hr/>		
2. 1) _____ 2) _____ 3) _____ 4) _____		
3. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
4. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
TOTAL 100 puncte		